

PROFILOVÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY

Forma: povinná ústní zkouška

Předmět:	PEDAGOGIKA A PSYCHOLOGIE
Obor vzdělání:	Výchovná a humanitární činnost – sociálně výchovná činnost
Kód oboru:	75-41-M/012
Školní rok:	2011/2012
Třída:	V4.A, V 4.B, V 4.C

TÉMATATA

1. a) **Pedagogika jako věda.** Její předmět a cíle. Základní pedagogické pojmy (didaktika, výchova, vzdělávání, vyučování). Struktura a postavení mezi jinými vědami, metody.
b) **Vývojová psychologie** – předmět, vnitřní a vnější činitelé vývoje, zrání a učení, periodizace věku.
- 2 a) **Výchova ve starověku.** Výchova řecká a římská. Sokrates, Platón, Aristoteles.
b) **Předškolní věk.** Základní charakteristika vývojového období. Psychické zvláštnosti dítěte v předškolním věku.
3. a) **Středověká výchova a škola.** Rytířská výchova. Středověké školy a univerzity. T. Akvinský
b) **Mladší školní věk.** Základní charakteristika vývojového období. Psychické zvláštnosti dítěte.
4. a) **Pedagogika 17. a 18. století.** Anglický systém J. Locka. Německá pedagogika - I. Kant. Francouzská pedagogika – J.J. Rousseau, R. Descartes.
b) **Pubescence a adolescence.** Základní charakteristika vývojového období. Zvláštnosti tohoto období.
5. a) **Pedagogika 19. století.** J. H. Pestalozzi. Německá pedagogika – Herbart, Frobel, Diesterweg. Francouzská pedagogika – A. Compe.
b) **Kritická období ve vývoji jedince.** Předškolní období – období prvního vzdoru, puberta, dospívání, dospělost (např. krize středního věku, syndrom opuštěného hnízda, atd.).

6. a) **Pedagogika 19. a 20. století.** Ruská pedagogika – K. D. Ušinskij. L. N. Tolstoj.
Italská pedagogika – Giovanni Bosco. Anglosaská pedagogika – H. Spencer,
J. Dewey.
b) **Starý člověk.** Charakteristika procesu stárnutí. Chorobné procesy ovlivňující stáří.
Syndrom demence.
7. a) **Alternativní školy.** Společné znaky. Klasické reformní školy – waldorfská,
daltonská, montessoriovská, freinetovská, jénská.
b) **Osobnost.** Základní vymezení pojmu. Biologičtí a sociální činitelé ovlivňující
vývoj jedince. Struktura osobnosti.
8. a) **Pedagogický odkaz J. A. Komenského.** Život a dílo. Didaktické zásady.
Pedagogický systém.
b) **Schopnosti.** Druhy schopností. Vlohy, nadání, talent, genialita. Inteligence.
Tvořivé dítě.
9. a) **Novodobá česká škola a pedagogika 18. a 19. století.** Proměny českého školství.
Doba po tereziánských reformách. J. I. Felbiger Učitelé – vlastenci.
K.S.Amerling. G. A. Lindner.
b) **Temperament a rysy osobnosti.** Vymezení pojmu. Klasické typy temperamentu.
Eysenck a jeho schema. Jung. Kretschmerova typologie.
10. a) **Česká pedagogika 20. století.** T. G. Masaryk. F. Krejčí, O. Kádner, O. Chlup.
Proměny po roce 1989.
b) **Charakter.** Vymezení pojmu. Skladba charakterových rysů. Vývoj charakteru.
11. a) **Výchovně vzdělávací programy pro předškolní věk.**
Rámcový program. Začít spolu. Zdravá školka.
b) **Motivace.** Vymezení pojmu. Instinkt, potřeba, motiv, zájem.
Hierarchická teorie potřeb A. Maslowa.
12. a) **Alternativní školství v ČR.** Klasické alternativní školy. Zdravá škola.
Integrovaná tématická výuka. Začít spolu. Domácí vzdělávání.
b) **Psychologie.** Vymezení pojmu. Předmět, systém, základní psych.pojmy
(prožívání, chování, vědomí, nevědomí). Metody psychologie (experiment,
pozorování, dotazník, rozhovor, testy) a jejich využití v praxi,.
13. a) **Osobnost výchovného a sociálního pracovníka.** Požadavky na kvalitu
osobnosti, výchovné zásady. Autorita ve výchově. Etika a profesní jednání.
b) **Poznávací procesy – vnímání, představy, fantazie.** Vjemy. Vymezení pojmů.
Druhy představ. Druhy fantazie

14. a) **Dětská hra.** Teorie hry, její vývoj a třídění her. Příklady her pro určitou věkovou kategorii (předškolní, školní věk).
b) **Poznávací procesy – myšlení a řeč.** Vymezení pojmu. Myšlenkové operace. Poruchy myšlení. Druhy řeči.
15. a) **Školní zralost.** Vymezení pojmu. Testy školní zralosti. Opatření pro nezralé děti.
b) **Paměť a pozornost.** Typy paměti. Složky paměti (zapamatování, uchování, vybavení), zapomínání, rozpomínání. **Pozornost.** Druhy pozornosti a její narušování. Možnosti rozvoje paměti a pozornosti.
16. a) **Výchova.** Vymezení pojmu. Její cíle, funkce a činitelé. Výchovné metody. Typologie výchovy. Negativní a nevhodné typy výchovy a jejich důsledky
b) **Učení.** Pojem. Formy a druhy učení. Činitelé ovlivňující výsledky učení. Transfer a interference.
17. a) **Výchovné metody a organizační formy výchovy.** Historický vývoj metod. Třídění metod. Praktické příklady, kritéria pro výběr vhodné metody.
b) **Emoce.** Vymezení pojmu. Základní znaky, charakteristika z hlediska délky a intenzity. **Volní procesy.** Sebeovládání – volní jednání.
18. a) **Rodina.** Harmonická, dysfunkční a problémová. Role otce, matky. Patologické role otce a matky.
b) **Náročná životní situace - konflikt.** Vymezení pojmů. Typy konfliktů. Způsoby řešení.
19. a) **Geragogika. Andragogika.** Vymezení pojmů. Vzdělávání ve stáří (Univerzity třetího věku).
b) **Náročná životní situace – Stres.** Vymezení pojmů. Projevy stresu. Nejčastější příčiny a následky stresu. Prevence stresu. Relaxační metody.
20. a) **Sociální pedagogika.** Sociální pedagogika jako vědní disciplína. Předmět sociální pedagogiky. Prostředí a výchova. Metody sociálně výchovné činnosti
b) **Psychická deprivace.** Pojem, vznik, příčiny, projevy a důsledky v průběhu dětského vývoje. Syndrom CAN.
21. a) **Pedagogika volného času** pro předškolní, školní, seniorskou populaci. Volnočasová zařízení a organizace. Animátor.
b) **Směry v psychologii.** Behaviorismus, psychoanalýza, humanistická psychologie. Psychologové zabývající se periodizací duševního vývoje - Freud, Piaget, Erikson.

22. a) **Viktimologie.** Viktimita, viktimizace. Typologie obětí. Obecné zásady a chyby přijednání s obětí.
b) **Sociální psychologie.** Předmět zkoumání. Socializace. Činitele ovlivňující socializaci. Sociální učení a jeho druhy.
- 23 a) **Dítě v ohrožení.** Syndrom CAN. Úmluva o právech dítěte.
b) **Sociální komunikace.** Vymezení pojmu. Verbální a neverbální komunikace. Rozhovor a aktivní naslouchání.
24. a) **Starý člověk jako oběť.** Syndrom EAN. Možnosti řešení.
b) **Sociální skupina.** Vytváření skupiny, typy skupin, normy a vůdcovství ve skupině.
- 25.a) **Asertivita.** Rozdíly mezi agresivitou, pasivitou a asertivitou. Techniky asertivity. Asertivní dovednosti a práva.
b) **Sociální percepce.** Sociální interakce, soc.izolace. Vymezení pojmů. Chyby při poznávání člověka.

Zpracovala: Mgr. Lenka Chovancová

Mgr.Jana Adamčíková